

Informator Przemysłowy

Cena egz. 8 zł.

Rok II.

Nr. 3

Kraków, 15 marca 1946.

Wydziału Przemysłowego
Urzędu Wojew. w Krakowie

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szezepański 5, IV piętro, pokój 92. Telefon 588-38.
Redakcja i administracja czynna codziennie od godziny 10—13 z wyjątkiem soboty, niedzieli i świąt.

Zakupy na wolnym rynku.

Pismo okólne Prezesa Rady Ministrów Nr. 93—4/1
z dnia 27 listopada 1945 r.

Prezydium Rady Ministrów stwierdziło, że władze i urzędy państwowe dokonują zamówień na wszelkiego rodzaju dostawy na wolnym rynku u osób, które odmawiają wystawiania rachunków za dostarczone towary (m. in. samochody, benzyna, maszyny do pisania, materiały budowlane itp.) uzasadniając odmowę obawą przed odpowiedzialnością za nielegalny handel. Mimo to dostawy takie są realizowane, a rachunki — w wypadku odmowy wystawienia przez dostawców — sporządzone przez urzędników realizujących zamówienia lub podpisywane nazwiskami osób nieznanych, czyli po prostu fingowane.

Takie postępowanie władz i urzędów państwowych:

1. narusza obowiązujące przepisy prawne o dostawach i prowadzeniu rachunkowości,
2. daje urzędnikom szerokie możliwości do nadużyć,
3. przyczynia się do popierania zwalczanej skądinąd przez Rząd spekulacji przez uczestniczenie władz i urzędów w obrotach z przygodnymi sprzedawcami towarem podejrzanego pochodzenia,
4. stwarza w wielu wypadkach popyt na towary kradzione, które gdwby nie interesowały się nimi władze państwowe stanowiłyby w minimalnej mierze tylko, przedmiot obrotu handlowego (samochody, benzyna).

Z uwagi na powyższe — proszę Obywateli Ministrów o wyjaśnienie podległym Im władzom, urzędom i instytucjom, że opisany stan rzeczy musi ulec gruntownej zmianie. Rachunki i zamówienia na zakupowane towary winny być dokonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami rachunkowo-kasowymi, tj. wskazywać imię i nazwisko, oraz adres wystawcy rachunku, nazwę urzędu, na rzecz którego wykonywa się świadczenie, wyszczególnienie rodzaju i ilości zakupionych przedmiotów i ich ocenę jednostkową, ogólną sumę należności, datę rachunku i ewent. umowy lub oferty oraz podpis wystawcy, osoby sprawdzającej rachunek, oraz organu zatwierdzającego. W szczególności należy baczyć, aby wystawcy rachunków posiadali uprawnienie handlowe i byli osiągalni dla ewent. kontroli.

Zwracając się równocześnie do Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej o zwracanie podczas kontroli szczególnej uwagi na zakupy nieprawidłowo dokonywane, proszę ze swej stro-

ny Obywateli Ministrów o spowodowanie, aby urzędnicy nie stosujący się do wyszczególnionych zasad pociągani byli do odpowiedzialności dyscyplinarnej, w wypadku stwierdzonej złej woli — do odpowiedzialności karnej. Proszę również o zkomunikowanie mi uwag i spostrzeżeń, nasuwających się przy praktycznym stosowaniu wymienionych zarządzeń.

PREZES RADY MINISTRÓW
E. Osóbka-Morawski.

Zarządzenie Ministra Skarbu

z dnia 22 lutego 1946 r.

o rozszerzeniu uprawnień urzędów skarbowych (rewizyjnych) do rozstrzygania odwołań, o przesunięciu terminu do składania zeznań do wymiaru podatku obrotowego i dochodowego oraz terminu do nabycia kart rejestracyjnych.

Na podstawie art. 111 § 3 i art. 146 § 1 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r., Nr. 14, poz. 13), zarządzam, co następuje:

§ 1.

W okresie do końca 1946 r. urzędy skarbowe i urzędy rewizyjnej uprawnione są do rozstrzygania odwołań od wymiaru wszystkich podatków w przypadkach, gdy — w wyniku uznania odwołania w całości lub w części za zasadne — zmniejszenie podatku nie przekroczy kwoty 5.000 zł.

§ 2.

Termin składania zeznań dla wymiaru podatku obrotowego i dochodowego przez osoby fizyczne i spadki wakujące, określony w art. 69 Ordynacji Podatkowej,

przesuwa się w odniesieniu do zeznań o obrocie za rok podatkowy 1945 oraz do zeznań o dochodzie za rok podatkowy 1946 (kalendarzowy 1945 względnie rachunkowy 1944/45) na dzień 1 maja 1946 r.

§ 3.

Określony w art. 13 ust. 1 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr. 3, poz. 23) termin nabywania kart rejestracyjnych przedłuża się na rok 1946 do dnia 31 marca 1946 r.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu
Konstanty Dąbrowski.

Bilety skarbowe.

Okólnik Nr. 240 Ministra Przemysłu z dnia 27. II. 1946 r. w sprawie wypuszczenia przez Ministerstwo Skarbu biletów skarbowych.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 12. II. 1946 r. Nr. D. II. 2106/UDP. 104/46 zawiadomiło Ministerstwo Przemysłu, że przystąpiło do wypuszczenia biletów skarbowych.

Bilety skarbowe opiewają na okaziciela i wystawione są z rocznym terminem płatności przy oprocentowaniu 3,65 proc. w stosunku rocznym.

Mogą być one — na każde żądanie posiadacza — wymienione w każdym Banku na gotówkę według wartości bieżącej, tj.

z doliczeniem odsetek za czas od daty wystawienia biletu skarbowego do dnia wymiany na gotówkę.

Biletami skarbowymi można płacić, według ich wartości bieżącej, wszelkie należności Skarbu Państwa.

Bilety skarbowe są zatym papierem, nadającym się do bezpiecznego i korzystnego lokowania przez przedsiębiorstwa rezerw kasowych, które nie mogą być od razu wprowadzone do obiegu gospodarczego.

Bilety skarbowe od marca r. b. będzie można nabywać w każdym Banku, a do tego czasu zgłoszenia przyjmuje tylko Narodowy Bank Polski, który upoważniony został do wystawiania pokwitowań zastępczych, podlegających wymianie na bilety skarbowe, gdy tylko druk ich będzie ukończony.

Biorąc pod uwagę, że Centralne Zarządy Przemysłowe i Zjednoczenia Przemysłowe częstokroć dysponują dużymi sumami, które nie mogą być od razu wprowadzone do obrotu, zarządzam, aby wszystkie Centralne Zarządy Przemysłowe oraz wszystkie Zjednoczenia Przemysłowe część swych rezerw gotówkowych — lokowały w biletach skarbowych.

Polecam Centralnym Zarządom Przemysłowym dopilnowanie wykonania powyższego zarządzenia.

Minister Przemysłu

(—) H. Mine.

Dodatek zachodni.

Okólnik Nr. 241 Ministerstwa Przemysłu z dnia 15 lutego 1946 r. w sprawie 50% dodatku zachodniego.

W wykonaniu uchwały Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1946 r. i okólnika Ministerstwa Skarbu Nr. 36 z dnia 28. I. 1946 r. oraz okólnika Ministerstwa Ziemi Odzyskanych Nr. 6 z dnia 7. II. 1946 r. Ministerstwa Przemysłu — poleca — podporządkowanym sobie Zjednoczeniom, Zakładom i Przedsiębiorstwom znajdującym się na Ziemiach Odzyskanych obliczanie, z ważnością od dnia 1 stycznia 1946 roku, dodatku t. zw. zachodniego w wysokości 50% (pięćdziesiąt procent) wszystkim pracownikom i robotnikom od stawek zasadniczych wynikłych z umowy zbiorowej danego zawodu lub danej gałęzi przemysłu.

Nie dolicza się dodatku zachodniego do premii, świadczeń dobrowolnych i deputatów.

Stawki akordowe i premiowe mają być, jak dotąd, obliczane w stosunku do stawek zasadniczych bez doliczeń dodatku zachodniego.

Dodatek zachodni nie odnosi się do terenów Śląska Opolskiego zespolonych już gospodarczo z całością Okręgu Śląsko-Dąbrowskiego, a mianowicie powiatów: gliwickiego, bytomskiego i zabrzańskiego.

Minister Przemysłu

(—) H. Mine.

Wnioski na przywóz i wywóz.

Tymczasowa instrukcja Ministra Żeglugi i Handlu Zagranicznego o trybie składania wniosków na przywóz i wywóz.

W związku z generalnym zakazem przywozu i wywozu, Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego przystępuje od dnia 1-go marca r. b. do wydawania zezwoleń na prawo przywozu i wywozu.

Pozwolenia przywozu będzie Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego wydawało po przedstawieniu następujących dokumentów:

- a) promesy,
- b) 3-ch kopii kontraktu,
- c) faktury pro forma,
- d) stwierdzenia odnośnego radcy handlowego, że tranzakcja została zawarta zgodnie z warunkami tamt. rynku. Może to być zrobione w formie listu, awiza, faktury, stwierdzenia otrzymania i znajomości kontraktu itp.

W braku jednego z wymienionych dokumentów, Dyrektor Departamentu Importu i Eksportu w Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego indywidualnie może zwolnić importera od przedstawienia tego dokumentu.

Pozwolenia na przywóz i wywóz służą do jednorazowej odprawy celnej, dlatego też ubiegający się o pozwolenie powinni podać:

na jakie odcinki ilościowe mają być wydane pozwolenia do jednorazowego importu lub eksportu,
dokładną nazwę towaru i ilość,
oraz urząd celny, w którym odbędzie się odprawa celna.

Przed wystawieniem pozwoleń przywozu — wywozu Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego wydaje na żądanie strony promesy na otrzymanie pozwoleń. Promesy te zwraca się Minister-

stwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego przy uzyskaniu efektywnych pozwoleń.

Od wydawanych pozwoleń na prawo przywozu będą pobierane opłaty manipulacyjne w wysokości przewidzianej w § 8. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 maja 1936 r. o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów objętych zakazami przywozu (Dz. U. R. P. z dnia 8 maja 1936 r. Nr. 36, poz. 281).

Należność winna być wpłacona na konto P. K. O. Nr. 1-1051.

Warunki uzyskania pozwoleń są różne dla poszczególnych grup importerów względnie eksporterów. W związku z tym rozróżnia się następujące grupy uczestników obrotów towarowych z zagranicą:

- I. Instytucje urzędowe, przedsiębiorstwa państwowe oraz instytucje prawa publicznego;
- II. a) Centrale Importowo - Eksportowe i Wydziały importowe lub eksportowe Zjednoczeń Przemysłowych lub Central Zbytu i Zaopatrzenia,
b) „Społem“, Państwowa Centrala Handlowa, Centrala Przetwórstwa i Obrotu Rybnego, Zrzeszenie Spółdzielni Zw. Samop. Chłopskiej i Rolnicza Centrala Mięsna, działające jako Centrale importowo-eksportowe w uprawnionym zakresie oraz jako zleceniobiorcy resortów państwowych;
- III. Przedsiębiorstwa spółdzielcze, rzemieślnicze i prywatne. Tryb postępowania przy wydawaniu pozwoleń

poszczególnym grupom jest następująca:

I. Instytucje urzędowe, przedsiębiorstwa państwowe oraz instytucje prawa publicznego.

Instytucje urzędowe przy składaniu wniosków o przywóz do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego muszą stwierdzić za podpisem Ministra danego resortu, że budżet danego Ministerstwa przewiduje pokrycie na zamierzony import, równocześnie musi być zaznaczone przyrzeczenie zapłaty zgodnie z warunkami kupna.

Przedsiębiorstwa państwowe oraz instytucje prawa publicznego składają wnioski za pośrednictwem swoich nadzorczych resortów w trybie i warunkach jak wyżej.

II. a) Centrale Importowo-Eksportowe i Wydziały importowe lub eksportowe Zjednoczeń Przemysłowych lub Central Zbytu i Zaopatrzenia.

Centrale importowo-eksportowe przesyłają wnioski o wydanie pozwoleń na towary wchodzące w zakres ich działalności do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Wydziału Reglamentacji, Ministerstwo po rozpatrzeniu ustala termin wydania pozwoleń (do tego czasu rezerwuje kontyngent) i wydaje promesę na ilość i towar objęty przydzielonym kontyngentem.

Pozwolenie może być wydane na imię Centrali lub Centrali i przedsiębiorstwa. Ministerstwo umieszcza w pozwoleniu sumę wartości towaru wzgl. cen ustalonych przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów. Suma ta proporcjonalnie do ilości wykorzystanego pozwolenia będzie rozliczona przez Biuro Rozrachunków Międzynarodowych. Równocześnie Ministerstwo prześle Centrali importowo-eksportowej wykaz należności z tytułu opłat manipulacyjnych, przypadających na poszczególne pozwolenia. Należność winna być zapłacona na konto P.K.O. Nr. 1-1051 w ciągu trzech dni od daty otrzymania zawiadomienia i przypadającej należności.

Wydziały importowe i eksportowe Zjednoczeń Przemysłowych lub Central Zbytu lub Zaopatrzenia upoważnione do handlu zagranicznego przez Ministra Żeglugi i Handlu Zagranicznego składają wnioski o przywóz lub wywóz bezpośrednio do Min. Żegl. i Handlu Zagr. na warunkach jak wyżej.

b) „Społem“, Państwowa Centrala Handlowa, Centrala Przetwórstwa i Obrotu Rybnego, Zrzeszenie Spółdzielni Zw. Sam. Chłopskiej i Rolnicza Centrala Mięsna.

Instytucje wyżej wymienione składają wnioski na przywóz i wywóz na towary wchodzące w zakres ich uprawnień na tych samych jak Centrale importowo-eksportowe.

Instytucje te również mogą działać jako zleceniobiorcy poszczególnych Ministerstw, występując wtedy do Min. Żegl. i H. Z. z wnioskami o pozwolenie na odpowiednią ilość. Ministerstwo Żeglugi i H. Z. — po sprawdzeniu tych danych z pismami poszczególnych Ministerstw odnośnie upoważnienia do wykonania tranzakcji lub sprawdzenia kontraktu — wyda promesę.

Gdy chodzi o przywóz i wywóz towarów z własnej inicjatywy, nie wchodzących w zakres ich uprawnień, to wyżej wymienione instytucje wykonują import i eksport na ogólnych zasadach, przewidzianych dla firm handlowych prywatnych.

Odnosnie opłat manipulacyjnych to obowiązują te same zasady, jak i przy Centralach importowo-eksportowych.

III. Przedsiębiorstwa spółdzielcze, rzemieślnicze i prywatne.

Wnioski o wydanie pozwoleń na przywóz i wywóz są składane do Ministerstwa Żeglugi i H. Z. Wydział Reglamentacji za pośrednictwem:

- a) spółdzielni — przez Wydz. H. Z. Związku Gosp. „Społem“;
- b) dla rzemieślni — przez terytorialne Izby Rzemieślnicze;
- c) dla przedsiębiorstw prywatnych — przez właściwe terytorialne Izby Przem. Handlowe, które po zaopiniowaniu przesyłają je z kolei do Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P.

Wyżej wymienione instytucje opiniują wnioski przed skierowaniem ich do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Wydz. Reglamentacji co do zgodności z warunkami dla transakcji zagranicznych, które określa dla tej grupy przed-

siębiorczości Minister Żeglubi i Handlu Zagranicznego.

Przed udzieleniem pozwoleń Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego wezwie petenta do uiszczenia opłat manipulacyjnych.

Wszystkie wyżej nieprzewidziane wypadki importu lub eksportu Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego będzie rozpatrywało każdorazowo indywidualnie.

Minister

(—) St. Jędrzychowski.

Przyp. Red.

(W uzupełnieniu powyższej instrukcji podajemy, że rozporządzenie Min. Przem. i Handlu z dnia 28. V. 1936 o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów, objętych zakazami przywozu (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 281) podaje następujące stawki:

dla surowców	0 5%
dla innych towarów	1%

wartości krajowej towaru).

Oplaty stemplowe.

W związku z powtarzającymi się wypadkami nie pobierania opłat stemplowych od wnoszonych do władz administracyjnych podań, niniejszym przypominam się, iż obowiązują nadal przepisy art. 140 i 145 Ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, ogłoszonej w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1935 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 404), w myśl których opłacie stemplowej podlegają podania, wnoszone do urzędów państwowych oraz protokoły, spisane przez te urzędy, a zastępujące podania.

Oplata stemplowa od podania wynosi zł. 5.— oraz po 50 gr. od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania, wraz z nim złożonych. Podanie ponowne, przy którym jedynie złożone zostają załączniki potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlegają opłacie, od załączników opłaca się jednak po 50 gr. od sztuki.

Jednocześnie nadmieniam się, że przy zwolnieniach od opłat stemplowych należy stosować się do art. 141 i 142 powołanej wyżej ustawy.

O publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu.

W celu racjonalnego wykorzystania uszczuplonego wskutek wojny zapasu lokali oraz planowego uregulowania publicznych potrzeb lokalowych, dekret z dn. 21. XII. 1945 r. ogłoszony w Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 13. II. 1946 r. Nr. 4, poz. 27 na okres przejściowy wprowadza w tym względzie publiczną gospodarkę lokalami mieszkalnymi i użytkowymi oraz publiczną kontrolę najmu lokali. Okres ten trwać będzie, dopóki odbudowa zniszczonych miast i osiedli nie zapewni dostatecznej ilości pomieszczeń dla instytucyj publicznych oraz nie zaspokoi potrzeb mieszkańców. Publiczna gospodarka lokalami obejmuje miasta: Warszawę, Łódź, Gdańsk, Lublin, Kraków, Katowice i Poznań. W innych miejscowościach gospodarkę tę właściwe rady narodowe mogą wprowadzić w drodze uchwały, publicznie ogłoszonej. Dekret ten nie odnosi się do pomieszczeń zajmowanych przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i osoby korzystające z prawa zakrajowości i konsulaty, świątyń uznanych wyznań religijnych oraz budynków i lokali wyłączonych spod publicznej gospodarki lokalami na podstawie szczególnych przepisów.

W miastach objętych publiczną gospodarką lokalami, samodzielne mieszkania i pomieszczenia sublokatorskie mogą uzyskać:

- 1) posłowie do K. R. N.,
- 2) pracownicy państwowi i samorządowi, instytucyj prawnopublicznych, stowarzyszeń wyższej użyteczności oraz osoby zatrudnione w szkołach i zakładach oświatowych,
- 3) wojskowi oddziałów stacjonowanych w mieście,
- 4) osoby zasiadające w organach ustrojowych i wykonawczych miasta oraz instytucyj publiczno-prawnych,
- 5) duchowni wyznań uznanych przez Państwo,
- 6) osoby zatrudnione w Związku Rewizyjnym Spółdzielni R. P. i należących do niego Spółdzielniach oraz w związkach zawodowych i organizacjach społecznych,
- 7) osoby wykonywujące wolny zawód, zarejestrowane we właściwej izbie samorządu,
- 8) osoby prowadzące gospodarstwo rolne lub warzywniczo-ogrodnicze oraz osoby zatrudnione w tym gospodarstwie, w liczbie odpowiadającej potrzebom gospodarstwa,
- 9) osoby prowadzące zakłady przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze i osoby w nich zatrudnione,
- 10) młodzież szkół wyższych, średnich i zawodowych.

Samodzielne mieszkania lub lokale użytkowe mogą być zajmowane tylko na podstawie przydziału, wydanego przez władzę kwaterekową. Mieszkania sublokatorskie można zajmować bądź w drodze przydziału, bądź też swobodnego podnajmu, lecz za potwierdzeniem władzy kwaterekowej, z tym, że sublokator może być osoba wymieniona w pkt. od 1—10. Rady narodowe ustalają normę zaludnienia mieszkań, ilość osób przypadających na izbę i powierzchnię lokalu.

Władza budowlana na wniosek władzy kwaterekowej może zarządzić przerobienie samodzielnego mieszkania ponad 3-izbowego na 2 lub więcej samodzielnych mieszkań na rachunek właściciela nieruchomości. O zwolnieniu mieszkania należy w ciągu 3 dni zawiadomić władzę kwaterekową. Lokali mieszkalnych nie wolno zmieniać na cele handlowe, przemysłowe, rozrywkowe i inne prywatne cele niemieszkalniowe, z wyjątkiem przypadków gdy część lokalu niezbędna jest do wykonywania zawodu w mieście.

W razie utraty prawa do przydziału lokalu, przydział może być cofnięty i opróżnienie lokalu winno nastąpić w ciągu 3 miesięcy od daty stwierdzenia tej okoliczności przez władzę kwaterekową.

Przy rozdziale lokali użytkowych pierwszeństwo do uzyskania lokali służy przedsiębiorstwom państwowym, samorządowym lub będącym pod zarządem państwowym, przedsiębiorstwom o charakterze społecznym, lub działającym w interesie publicznym, z pośród innych osób, tym, którzy posiadają kwalifikacje zawodowe.

Osoby, które uzyskały przydział lokalu mieszkalnego lub użytkowego mogą być usunięte z lokalu, po uprzednim dostarczeniu im innego lokalu zastępczego. Osobom tym należy się zwrot kosztów przeprowadzki.

Publiczna kontrola najmu lokali uprawnia władzę kwaterekową do:

- 1) przydzielania lokali na wniosek osób zainteresowanych,
- 2) regulowania wielkości pomieszczeń zgodnie z przepisami kwaterekowymi,
- 3) regulowania stosunków między najemcą a wynajmującym odnośnie używania lokali,
- 4) wydawania na żądanie władz sądowych opinii w kwestiach odroczenia eksmisji lokatora względnie sublokatora.

Władza kwaterekowa jest zarząd miejski, w gminach zaś wiejskich zarząd gminny. Właściwe rady narodowe powołują komisje lokalowe. Komisje te orzekają na skutek odwołań od decyzji władz kwaterekowych w sprawach publicznej gospodarki lokalami bądź w sprawach publicznej kontroli najmu, o ile nie należą one do właściwości wojewódzkich komisyj lokalowych, a nadto wykonywanie kontroli społecznej nad funkcjonowaniem władz kwaterekowych w ramach publicznej gospodarki lokalami lub publicznej kontroli najmu.

W miastach, w których utworzone będą dzielnicowe biura kwaterekowe miejska rada narodowa powoła nadto dzielnicowe komisje lokalowe.

W m. stoł. Warszawie i Łodzi prezydium miejskiej rady narod. a w innych miastach prezydium wojewódzkich rad narodowych, mogą w drodze nadzoru zmienić orzeczenie komisji w wypadkach pogwałcenia przepisów zawartych w dekrecie.

Dla miast i terenów, poddanych przepisom publicznej gospodarki lokalami, bądź publicznej kontroli najmu lokali, powołane zostaną wojewódzkie komisje lokalowe.

Państwowa Komisja Lokalowa jest powołana do sprawowania nadzoru państwowego w zakresie strzeżenia interesów państwowych, a w szczególności interesów urzędów państwowych, samorządowych i instytucyj użyteczności publicznej.

Decyzje mogą być wydawane tylko w formie pisemnej. Od decyzji władz kwaterekowych, za ich pośrednictwem, mogą strony w terminie 7-dniowym wnieść odwołanie do właściwej komisji lokalowej po ogłoszeniu lub doręczeniu decyzji. Komisje lokalowe rozpoznają odwołanie na rozprawie ustnej, a orzeczenia ich są prawomocne.

Naruszenie przepisów powołanego dekretu, w szczególności:

1) wchodzenie w posiadanie lokalu bez uzyskania przydziału lub zatwierdzenia umowy najmu lub wchodzenie w posiadanie pomieszczenia sublokatorskiego bez uprawnienia,

2) oddawanie w najem lokalu osobie nie posiadającej przydziału lub zatwierdzenia umowy najmu, lub podnajem pomieszczenia sublokatorskiego osobie do tego nieuprawnionej, oraz

3) zawieranie umowy o odstępie na rzecz usługującego najemcy podlega karze aresztu do lat 2 i grzywny do 100.000 zł. lub jednej z tych kar.

Podawanie nieprawdziwych danych władzy kwaterekowej, zgłaszanie do zameldowania w lokalu osób, faktycznie w nim niemieszkających, lub niedopełnienie obowiązku wymeldowania osób, które opuściły lokal wreszcie zaniedbanie udzielenia władzy kwaterekowej odpowiednich informacji nakazanych dekretem podlega karze do 3 miesięcy i 30.000 zł. — lub jednej z tych kar.

Niezależnie od powyższego zarząd miejski może osobę ukaraną prawomocnym orzeczeniem pozbawić prawa przydziału lokalu w danym mieście.

Komorne za lokale mieszkalne obowiązują w wysokości z dnia 1. IX. 1939 r.

Dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia, tj. 13. II. 1946 r. A. C.

Obowiązek pracy.

W Dzienniku Ustaw Nr. 3, poz. 24 z dnia 5. II. 1946 r. został ogłoszony dekret z dnia 8. I. 1946 r. o rejestracji i o obowiązku pracy. Biorąc pod uwagę bezprzykładne wyniszczenie kraju i ludności przez hitlerowskiego najeźdźcę oraz przesunięcie granic państwowych koniecznym jest ze strony wszystkich obywateli wyłączonej i owocnej dla ogółu pracy oraz jak najrychlejszego zagospodarowania odzyskanych terenów. W związku z powyższym dekret nałożył obowiązek na obywateli polskich oraz osoby zamieszkałe w Polsce, nie mogące wykazać się innym obywatelstwem — rejestracji w urzędach zatrudnienia swego miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu.

Obowiązkowi rejestracji podlegają mężczyźni w wieku od 18 do 55 lat, a kobiety od 18 do 45.

Zwolnieni od tego obowiązku są: 1) polowie do K. R. N., 2) osoby pełniące czynną służbę wojskową, 3) sędziowie, prokuratorzy, asesorzy i aplikanci sądowi, 4) funkcjonariusze państwowi i samorządowi oraz zakładów pracy państwowej i pod zarządem państwowym i samorządowym, 5) profesorowie, docenci i pomocnicze siły naukowe polskich szkół akademickich, 6) osoby należące do wolnych zawodów, o ile są zarejestrowane we właściwej izbie samorządowej, 7) osoby prowadzące gospodarstwa rolne, leśne, hodowlane lub ogrodnicze, 8) osoby duchowne uznanych prawnie wyznań oraz 9) osoby zarejestrowane na podstawie innych dekretów o obowiązku pracy.

Urząd zatrudnienia może powołać do pracy we wszelkich gałęziach i rodzajach pracy osoby zarejestrowane, stosownie do ich kwalifikacji, na okres czasu nie dłuższy niż 2 lata, przy czym nie jest związany z ich dotychczasowym miejscem zamieszkania osoby podlegającej zatrudnieniu. Nie mogą być powołane do pracy:

1) osoby nie podlegające rejestracji, 2) nauczyciele szkół prywatnych, 3) właściciele i pracownicy zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i handlowych, o ile dany zakład uznany został za pożyteczny dla ogólnokrajowej lub miejscowej, 4) uczniowie szkół średnich i słuchacze wyższych uczelni, 5) osoby niezdolne do pracy wskutek trwałej choroby lub ułomności fizycznej, 6) kobiety ciężarne, karmiące lub sprawujące pieczę macierzyńską nad co najmniej jednym dzieckiem niż lat 14. Wynagrodzenie i świadczenia na rzecz osób powołanych do pracy nie mogą być niższe niż innych osób zatrudnionych na tych stanowiskach w tej samej gałęzi pracy. Zaniedbanie obowiązku zarejestrowania się podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 zł. lub jednej z tych kar. Podawanie przy rejestracji niezgodnych danych jest karane więzieniem do lat 2 lub aresztu do lat 2. Wystawianie niezgodne z prawdą świadectw zatrudnienia jako też nie stawienie się na wezwanie do pracy w wyznaczonym terminie karane jest więzieniem, a w drugim wypadku aresztu do lat 5. Ponadto Sąd może orzec utratę praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych. A. C.

dnicy. I tutaj trzeba sprawę rozważyć z dwóch stron, t. zn. zarówno z punktu widzenia pytających jak i pytanych.

Zacznijmy od pytających. Czy każda z pośród rozesyłanych ankiet była rzeczywiście konieczną? Nieraz przekonał się się, że poszukiwane dane leżą zebrane i zestawione już dawno przez kogoś innego. Ankieta cała została rozesłana niepotrzebnie, a przecież tak łatwo można było temu zapobiec. Zapytać telefonicznie czy nie odpowiadali już komu na zapytanie np. jaką mają produkcję. A potem udać się do tego kto ankietę zbierał, czy to będzie jakiś urząd, czy Zrzeszenie wzgl. Zjednoczenie, cech, lub inna podobna instytucja i odpaść sobie te dane.

Poza tym wysyłaniu wciąż nowych ankiet może znacznie zapobiec należyte opracowanie tych ankiet, na które już nadesłano odpowiedź. Najpraktyczniejszym sposobem okaże się tutaj urządzenie kartoteki, do której wpisywać się będzie wszelkie zebrane dane. I gdy gdzie potrzeba zliczenia ile jest spółek jawnych, a ile z ogr. odp. lub innych podobnych faktów, nie trzeba będzie rozsyłać nowej ankiety, lecz po prostu opracować się pod innym kątem widzenia dane już zebrane. Gdy nabierzemy pewności, że potrzebne nam szczegóły ani nie są jeszcze przez nikogo, zebrane, ani nie można ich wydedukować z danych już posiadanych, to dopiero wtedy decydować się będziemy na sporządzenie i rozesłanie nowej ankiety. Przed ułożeniem nowego formularza musimy dobrze zdawać sobie sprawę, w jakim celu go rozsyłamy i z tego punktu widzenia cały formularz zbudować. Zastanówić się, czy nie dalać się tego formularza połączyć z innym, który już jest przez kogoś rozsyłany wzgl. dopiero będzie rozsyłany. Instytucje rozsyłające formularze i ankiety winny porozumieć się między sobą, by rozsyłać identyczne formularze. Wskazanym by było przy tym tak skonstruować graficzny układ formularza, by można wypełnić na zwyczajnej maszynie do pisania równocześnie kilka egzemplarzy.

Przy układaniu pytań trzeba przemysleć każde pytanie, czy rzeczywiście jest ono jasno i celowo zredagowane. Pytanie dobrze ułożone powinno samo nasycać odpowiedź. Jedno pytanie trafiające w sedno jest warte więcej niż 10 innych niekonkretyzujących w należyty sposób istotę rzeczy.

Na to, by otrzymać dobry wynik ankiety trzeba by wszyscy tak samo zrozumieli odnośnie pytanie i dali równoległe odpowiedzi. Np. zapytanie: o „produkcję miesięczną“ może dać asumpt do kilku odpowiedzi, jak:

1) produkcja w ostatnim miesiącu,
2) maksymalna produkcja miesięczna w okresie sezonu,
3) miesięczna produkcja nu. narzędzi, bo formularz dotyczy akurat stali narzędziowej, i wiele innych podobnych.

Dlatego też, przy zbieraniu tego rodzaju danych trzeba sprawę postawić jasno i w naszym przykładzie podać pytanie: produkcja za miesiąc styczeń 1946, lub maksymalna zdolność produkcji miesięcznej itd.

Nieraz trzeba sobie zdać sprawę, że przedsiębiorca może to lub inne pytanie uznać za niedyskrecję i już to nie odpowiedzieć wcale, już to odpowiedzieć nie-dokładnie. Za takie zagadnienia, wymagające pewnej dyskrecji przy opracowy-

Do Redakcji naszego pisma nadesłano ze ster przemysłowych ciekawy artykuł na temat opracowywanych ankiet i sposobu odpowiedzi na nie pt.

Mniej papieru.

Warto się zastanowić nad bardzo aktualną obecnie kwestią ankiet, formularzy, kwestionariuszy i t. p. Jeden fakt nie podlega dyskusji: przedsiębiorstwa są przeciążone tymi formularzami. Rzecz

jasna, że na skutek tego odpowiadają niedbale, co znowu wywołuje konieczność rozesłania nowej ankiety i lawina „papierków“ rośnie. Trzeba się nad tym zastanowić. Musi tu gdzieś być błąd zasa-

waniu ankiet należy uważać w pierwszym rzędzie te wszystkie dane, które mogą interesować władze skarbowe. Mogą to być nieraz i inne dane, których ze względu na chwilową koniunkturę przedsiębiorca będzie się bał podać w całej rozciągłości.

Po ułożeniu całej ankiety trzeba ją jeszcze skontrolować, czy jest ona dobrze zredagowana. A zatem skontrolujemy czy dana ankieta jest na tyle łatwo ułożona, że każdy właściwie zrozumie zawarte w niej pytania?

Czy poszczególne pytania nie dają możliwości różnorodnych odpowiedzi?

Czy osiągniemy przez ankiet cel, do którego dążyliśmy. Szczególnie przy rozważaniu kwestyj podanych poprzednio, trzeba sobie zdać sprawę, że układa ankietę nieraz fachowy statystyk wzgl. wieloletni praktyk w tej dziedzinie, a odpowiedzieć na nią ma przedsiębiorca, który akurat może znakomicie znać się na produkcji flaszek, ale nie na statystyce.

Gdy ankieta odpowiada wszystkim wymaganiom i jest już w zupełności opracowana i przemyślana przystępujemy do jej rozesłania.

I tu wylania się jeszcze jedna kwestia. Rozsyłanie ankiet pod wszystkie adresy chyba nie jest ten, że zarówno zainteresowane jak i niezainteresowane przedsiębiorstwa uczą się lekceważyć ankiety i w końcu na żadne zapytanie nie otrzymuje się miarodajnej odpowiedzi.

Dlatego też zawsze przed rozesłaniem ankiety trzeba dokładnie przejrzeć spis i kierować tylko do tych, których to interesuje i którzy będą umieli na nie odpowiedzieć.

Nie można przy omawianiu spraw ankietowych pominąć sprawy terminów.

Jak często terminy wyznaczane przez ankietę są zbyt krótkie. Jakże to pociąga

za sobą skutki? Otóż jest jasnym, że w tych wypadkach firmy odpowiadają albo niedbale, albo niepunktualnie. Tak jedno jak i drugie jest bardzo niedobrym precedensem i złą nauką na przyszłość.

Ale czy tej powodzi „papierków“ winni są jedynie pytający? Nikt chyba nie będzie miał wątpliwości, że część winy leży też i po stronie zapytywanych. Ci, którzy odpowiadają niestaryannie zmuszają do rozsyłania coraz to nowych ankiet. Poza tym firma winna podawać na te same zapytania te same odpowiedzi.

Jako jeden z typowych momentów pozwolę sobie wskazać na sposób podawania brzmienia firmy. Otóż jedna i ta sama firma może podać różne brzmienia, np. „Wytwórnia wyrobów metal. Merkury Sp. z o. o.“ albo „Merkury Sp. z o. o. Wytwórnia wyrobów metalowych“, przy czym możliwe są też i inne kombinacje.

W ten sposób dochodzi często do tego, że jedna firma będzie uważana za dwie, lub dwie firmy są uważane za jedną. Dlatego najlepiej zawsze na te pytania odpowiadać przybiciem pieczętki. W każdym razie zawsze o tym trzeba pamiętać, by na takie same pytania podawać takie same odpowiedzi. Zapytani winni się starać odpowiedzieć możliwie wyczerpująco, by nie stwarzać polrzeby rozsyłania coraz to nowych ankiet.

Z wyżej przedstawionych rozważań wynika, że sprawa nie jest beznadziejna. Przy dobrej woli obu stron będzie można dużo naprawić. Zarówno sporządzenia ankiety jak i odpowiedź na nią jest pracą umysłową, której nie można lekceważyć. Niewłaściwe ustosunkowanie się do tej pracy naraża Państwo i przedsiębiorcę na koszt i marnotrawstwo pracy ludzkiej, których to obu rzeczy musimy się starać unikać.

Mgr. J. Sz.

Ze spraw chałupniczych.

Nie tylko wychowanie, ale przede wszystkim warunki życiowe oraz klimat i otoczenie wywierają wpływ na kształtowanie się charakteru, zamilowania i zainteresowania człowieka. Mieszkańcy gór ze względu na duże trudności w zdobyciu środków do życia pomimo niewatpliwego uzdolnienia, najwięcej czasu poświęcają sprawie znalezienia możliwości poprawy egzystencji. Szczególnie jeśli idzie o mieszkańców Podhala, podkreślić należy, że ludność jego radzi sobie jak może. Część ludności czerpie zyski z ruchu turystycznego, część zaś przez zwyczajne zajęcia, tj. wypasaniem i hodowlą owiec, w czasie długich wieczorów zimowych systemem chałupniczym, oddaje się produkcji przemysłu ludowego. Wrodzone zdolności i zamilowanie artystyczne nie mogą jednak na skutek ciężkich warunków materialnych być kultywowane w dostatecznej mierze, jeśli górale będą pozostawieni swemu losowi. Z całą satysfakcją zanotować należy, że pomimo usiłowań zakusów wroga, akcja separtystyczna Niemców spaliła na panewce i poza nielicznymi wypadkami zaprzaństwa, ludność Podhala wysłała obronną ręką z zamierzonej imprezy niemieckiej zmierzającej do stworzenia odrębnej grupy narodowościowej.

Podkreślić też należy, że górale przez cały czas okupacji zachowywali swoje regionalne tradycje zarówno odnośnie stroju, jak i zwyczajów oraz w przedmiocie swoich zajęć w dziedzinie przemysłu ludowego.

Produkcja przemysłu ludowego opiera się na miejscowych surowcach, tj. drzewie, lninie, a przede wszystkim wełnie, która uzyskuje z hodowli owiec. Wyroby te tak charakterystyczne i oryginalne mogą, poza korzyścią bezpośrednią dla mieszkańców Podhala, dając im możliwość egzystencji, przynieść pożytek Państwu i to zarówno pod względem propagandowym jak i handlowym, gdy idzie o eksport zagraniczny, podobnie jak to miało miejsce przed wojną.

Podnieść należy tylko poziom artystyczny chałupników i zorganizować ich w spółdzielnie branżowe, które dołożą starań w doszkoleniu chałupników. Z dawien istniejąca Szkoła Przemysłu Drzewnego w Zakopanem z działem rzeźbiarskim na czele jest pionierem odnośnie wytworów z drzewa. Ponadto w Zakopanem jest Szkoła koronarsko-kilimowa, a przemysł chałupniczy skupia się w Centrali Gospodarczej Spółdzielni Pracy Wytwórczej w Zakopanem — z oddziałem w Krakowie, ul. Polockiego 18, 11 p.

W maju 1945 r. powstała w Nowym Targu „Podhalańska Spółdzielnia Tkacko-Trykotarska“ jako nominat po dawnej firmie „Gutfreund“. Od początku swego istnienia wykazywała i wykazuje dużą aktywność. Przede wszystkim zabezpieczyła obiekt przed rozgrabieniem i zniszczeniem, a następnie pomimo trudności w okresie początkowym doprowadziła zakład do stanu używalności w krótkim czasie i przystąpiła do produkcji sukna góralskiego i samodzielną z miejscowego surowca.

Mając na uwadze interes ludności Spółdzielni ta zorganizowała Państwowy Kurs Tkacki przy tej fabryce. Kursiści rekrutują się z młodych Podhalań z różnych części powiatu nowotarskiego i ten narybek w niedługim czasie po przesz-

Spis i adresy Zjednoczeń Przemysłu Metalowego.

Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego

Warszawa, ul. Wilcza 69, obejmuje następujące Zjednoczenia:

- 1) Zjednoczenie Przemysłu Obrabiarkowego, Pruszków, Sienkiewicza 19;
 - a) Grupa Obrabiarek — Pruszków, Sienkiewicza 19,
 - b) Grupa Narzędzi — Pruszków, Sienkiewicza 19,
 - c) Grupa Precyzyjno-Optyczna, Łódź, Wigury 21;
- 2) Zjednoczenie Przemysłu Maszynowego, Poznań, Daszyńskiego 160;
- 3) Zjednoczenie Przemysłu Kolarskiego, Kraków, Pl. J. Kossaka 6;
- 4) Zjednoczenie Przemysłu Odlewniczego, Kraków, Kopernika 6;
- 5) Zjednoczenie Przemysłu Odlewniczego, Radom, Żeromskiego 53;
- 6) Zjednoczenie Przemysłu Wyrobów z Metali Kolorowych, Warszawa, Żelazna 51;
- 7) Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Rolniczych, Bydgoszcz, Al. 1-go Maja 42;
- 8) Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Rolniczych, Łódź, Piotrkowska 82;
- 9) Zjednoczenie Polskich Fabryk Śrub, Nitów i Części Kutyh, Bytom, Ogrodowa 14;
- 10) Zjednoczenie Przemysłu Wyrobów z Blachy, Bytom, Chrzanowskiego 17;
- 11) Zjednoczenie Przemysłu Wyrobów z Blachy, Kielce, Piotrkowska 81, skrt. pocz. 41;
- 12) Zjednoczenie Polskich Fabryk Druku, Gwoździ i Wyrob. z Druku, Bytom, Jagiellońska 23;
- 13) Zjednoczenie Przemysłu Mebli Stalowych i Okuć Budowlanych, Bytom, Karola Miarki 13;
- 14) Zjednoczenie Przemysłu Taboru Kolejowego, Poznań, Daszyńskiego 174;
- 15) Zjednoczenie Przemysłu Motoryzacyjnego, Warszawa, Polna 46;
- 16) Zachodnie Zjednoczenie Przemysłu Metalowego, Ziel. Góra, Towarowa

koleniu i przygotowaniu do produkcji na ulepszonych warsztatach i z nową techniką krzewić będzie wśród ludności ulepszoną produkcję. Uczniowie kursu zdobywają wszechstronne wykształcenie, a więc w tkactwie, dekoryzowaniu, farbowaniu lnu i wełny, towaroznawstwie itp. Uczniowie mieszkają w Internacie zorganizowanym i finansowanym przez Spółdzielnię.

Spółdzielnia dąży do zużycia całej wełny i lnu z terenu państwa, by zapobiec odpływowi tych produktów w stanie surowym, a tym samym daje możliwość zarobkowania miejscowej, ubogiej ludności. W powiecie założyła koła chałupnicze (6) w dziale trykotarstwa, koronkarstwa i wyrobów lnianych, ponadto Spółdzielnia po-

siada w Nowym Targu sklep tekstylny, w którym sprzedaje własne wyroby, regulując na rynku ceny materiałów przez godziwą kalkulację.

Działalność tej Spółdzielni jest bardzo doniosła zarówno ze względu gospodarczych, społecznych jak i szkoleniowych.

A. C.

* * *

Ściśle związana z całym zagadnieniem chałupnictwa jest sprawa elektryfikacji Podhala. Chałupnik rozporządzający zelektryfikowanym warszatem pracy — choćby tylko dobrze oświetlonym — będzie miał zupełnie inną wartość z punktu widzenia gospodarczego.

W uzupełnieniu komunikatu „Normy artykułów żywnościowych“, podanego w Nr. 1-ym b. r. oraz w odpowiedzi na napł. zapytania podajemy ponownie pełną tabelę „Norm“.

Normy artykułów żywnościowych i przemysłowych obowiązujące obecnie.

Artykuł	kategorie miesięczne w kg								
	I	II	III	IV	IVR	S	C	D	PZ
chleb żytni pytl.	8,5	6,5	5	6	4	1,5	4	—	16,5
chleb żytni	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mąka pszenna	2	1,5	1	1	—	—	—	—	—
kasza	2	1,5	1	1,5	0,5	—	1	—	1
ziemiaki	18	15	10	12	9	—	7,5	—	—
warzywa	—	—	—	—	—	—	2	—	—
łuszczyk	1	0,75	—	0,5	—	—	0,25	—	—
mięso	2	1,5	0,75	1	0,5	—	0,5	—	2,5
mleko	—	—	—	—	—	—	—	7	—
cukier	0,5	0,4	—	0,25	—	0,5	—	—	1,5
wyroby cukiern.	—	—	—	—	—	—	—	0,3	—
herbata lub	20 gr	15	—	10	—	—	—	—	—
kawa	125 gr	125	—	100	—	—	—	—	0,375
wino lub wódka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sól	0,4	0,4	0,2	0,3	0,2	—	—	—	—
ocet	—	—	—	—	—	0,25	—	—	—
mydło zwykłe	0,2	0,2	0,1	0,15	—	0,2	—	—	—
zapalki	2	2	2	2	1	—	—	—	—
malta	1	0,75	0,5	0,5	0,25	—	—	—	—

ZŁOM.

Olbrymie ilości złomu zalegają ruiny naszych miast, pola i lasy. Zebranie ich i wywiezienie wymaga czasu i odpowiednich środków transportu. Mimo trudności komunikacyjnych uprzątnięcie złomu posuwa się jednak dość szybko. Obecnie zwozi się do hut do tysiąca ton złomu żelaznego dziennie. Tak więc np. w gru-

dniu zbiórka złomu dała 29.200 ton. Zakreślony plan wykonano w 132 procentach. Złomu t. zw. „krajowego“ zebrano w grudniu 16,7 ton, kolejowego 4,5 tys., wojskowego 1,6 tys. Duże ilości złomu nagromadzono zwłaszcza na Dolnym Śląsku. Niezwłocznie po uzyskaniu wagonów odtransportuje się go do hut.

Nasze możliwości eksportowe w dziedzinie wyrobów porcelanowych

Wśród bogactw przemysłowych na Dolnym Śląsku niepoślednie miejsce zajmuje przemysł ceramiczny ze względu na duże możliwości produkcji, jak i nowoczesne urządzenia techniczne.

„Przemysł Ceramiki Szlachetnej“ — jak brzmi oficjalna nazwa, — obejmuje na Dolnym Śląsku różne stopnie wytwórczości, począwszy od porcelany stołowej i ozdobnej aż do porcelany technicznej i fajansu sanitarnego.

Charakterystyczną cechą przemysłu ceramicznego na Dolnym Śląsku był fakt, że wobec ograniczonej możliwości zbytu na rynku wewnętrznym i zewnętrznym.

Niemcy starali się jak najbardziej obniżyć koszty produkcji i przez to podnieść zdolność konkurencyjną swoich wyrobów na rynkach zagranicznych. Dlatego faworyzowali tylko duże fabryki, dając im najbardziej nowoczesne urządzenia na niekorzyść małych fabryk, które w wyniku tej polityki musiały ulec likwidacji. W związku z tym ilość fabryk porcelany spadła z 18 w roku 1929 do 10 w roku 1937, przy czym zdolność produkcyjna nie uległa zmniejszeniu.

W roku 1937 Niemcy produkowały na Dolnym Śląsku samej tylko porcelany stołowej 15.000 ton, z czego 60 proc. na

sumę około 6 milionów dolarów było eksportowane za granicę. Głównymi odbiorcami były kraje skandynawskie, kraje Europy Półn. i kraje zamorskie.

Obecnie Zjednoczenie Ceramiki szlachetnej na Dolnym Śląsku przejęło 7 zakładów porcelany stołowej, w których zatrudnia ok. 900 robotników, w tym na razie tylko 150 Polaków. Największe fabryki znajdują się w Wałbrzychu, Jaworniku Świdnickim i Tiefenfurcie (pow. Bolesławiec).

Po uruchomieniu w pełni tych wszystkich zakładów i po usunięciu często bardzo poważnych braków technicznych, przemysł ceramiki szlachetnej może obecnie osiągnąć produkcję ok. 12 tys. ton rocznie, wartości 5 milionów dolarów.

W dziale porcelany technicznej Zjednoczenie przejęło 4 fabryki, niestety wszystkie one są niemal całkowicie zdevastowane wskutek działań wojennych i obecnie znajdują się w okresie remontu wzgl. odbudowy. Największa z nich fabryka w Toronsku koło Jeleniej Góry została całkowicie wywieziona i obecnie przygotowuje się plan jej odbudowy.

Możliwość produkcji porcelany technicznej wynosiła w r. 1937 ok. 10.000 ton, wartości 2 milionów dolarów, przy czym 65 proc. było eksportowane do różnych krajów europejskich. Obecnie wobec deprecjacji zdolność ta spadła co najmniej o połowę i wzrastać może dopiero po zainstalowaniu nowych urządzeń.

Fabryk fajansu było na terenie Dolnego Śląska 4. Dotychczas Zjednoczenie Ceramiki Szlachetnej przejęło 2 fabryki we Wrocławiu, obie należące dawniej do koncernu Steingutwerke. Jedna z nich, położona w dzielnicy Karłowice nie pracuje z powodu znacznych uszkodzeń wskutek działań wojennych. Druga fabryka jest całkowicie przygotowana do produkcji, nie może być jednak na razie uruchomiona z powodu braku węgla.

Głównym towarem, produkowanym na eksport był w tym dziale fajans sanitarny, w szczególności fajans okrętowy. Ogólna suma produkcji wynosiła w roku 1937 — 5.000 ton. Wartość tej produkcji wyrażała się cyfrą 4 miliony dolarów. W chwili obecnej gotowa do uruchomienia fabryka może produkować około 3.000 ton fajansu rocznie.

Fabryki porcelany szlachetnej na Dolnym Śląsku mogą się stać poważnym źródłem dochodu w gospodarce ogólnopolskiej. Przy całkowitym uruchomieniu są one w stanie wyprodukować ok. 20.000 ton porcelany stołowej, technicznej i fajansu sanitarnego, z czego ponad połowę wartości około 7 milionów dolarów możemy eksportować za granicę.

Ważne dla eksporterów i importerów.

Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego będzie przyjmować podania od prywatnego odcinka przemysłu i handlu w sprawach handlu zagranicznego wyłącznie za pośrednictwem Zrzeszenia Importerów i Eksporterów R. P. Warszawa, Zgoda 7, względnie przez koła powincentjonalne, mieszczące się przy Izbach Przemysłowo-Handlowych. Ostatnio Ministerstwo wypowiedziało się zdecydowanie w tym kierunku w piśmie z dn. 15. II. 1946 r. skierowanym do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

E K S P O R T

W poprzednim numerze podaliśmy parę zapytań firm zagranicznych, jakie te firmy kierują do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie. Firmy te chcą zakupić w Polsce towary różnego rodzaju. W części chodzi tu o wznowienie naszego przedwojennego eksportu, a w części Polska jest uważana przez niektóre państwa, np. Bałkańskie za tego kontrahenta, który ma zastąpić na tych rynkach przemysł niemiecki. Nie ulega wątpliwości, że zdobycie tych rynków dla Polski miałoby b. ważne znaczenie. Z pośród państw Bałkańskich najwięcej interesuje się polskim eksportem — sądząc przynajmniej po ilości nadsyłanych zapytań — Bułgaria. Bułgaria chce u nas kupować artykuły metalowe, gospodarcze i galanterię, naczynia emaliowane, wyroby aluminiowe, artykuły elektro- i radio-techniczne, żelazo, blachy, drut, okucia budowlane, szkło, porcelanę, kwas azotowy, sodę kaustyczną, wyroby gumowe, wszelkie chemikalia i farmaceutyki, barwniki, nici, tekstylia i konfekcję.

Jak widać z powyższego pobieżnego zestawienia, chodzi tutaj o bogaty asorty-

ment towarowy. Eksport niektórych z nich mógłby być już teraz aktualny. Wobec tego, że ewentualnych eksporterów napewno zainteresuje wykaz towarów jakie importowaliśmy z Bułgarii podajemy dla orientacji listę towarów importowanych:

Nazwa towaru	wartość eksp. w r. 1938
Winogrona	1,365.000,— zł.
Aniż	17.000,— „
Orzechy włoskie	8.000,— „
Rudy żelazne o zawartości żelaza pow. 50%	10.000,— „
Tytoń	16,277.000,— „
Skóry baranie surowe	1,560.000,— „
Forniry nie klejone	71.000,— „

Dane powyższe są podane według Rocznika Handlu Zagranicznego na rok 1938.

Wszelkie firmy zainteresowane w eksporcie do Bułgarii mogą uzyskać potrzebne adresy przez zwrócenie się do referatu eksportu Izby Przemysłowo-Handl. w Krakowie, Długa 1, II p., pokój nr. 24.

Szkolnictwo typu niższego w przemyśle węglowym w roku 1945,

Przemysł węglowy rozwijając stopniowo swą produkcję i chcąc, by praca w tym przemyśle postępowała wg. nowoczesnej techniki, a wydajność ożywała się bez marnotrawstwa w materiale, przy równoczesnym podniesieniu bezpieczeństwa pracy musi dążyć do podniesienia kwalifikacji swych pracowników.

Postulaty powyższe wymagają dostosowania ustroju szkolnictwa do potrzeb Przemysłu Węglowego i dlatego na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1945 r. został utworzony przy Centralnym Zarządzie Przemysłu Węglowego — Wydział Szkolnictwa Zawodowego.

Szkoly organizowane przez Przemysł Węglowy są oparte na szczegółowym programie nauki teoretycznej i równocześnie nauki praktycznej, w warsztatach szkoleniowych i zakładowych.

Do końca ubiegłego roku w Zjednoczeniach Przemysłu Węglowego uruchomiono dla młodocianych w wieku 15—18 lat:

1) 4, 3-letnie Szkoły Przemysłowe Górnicze typu gimn. z 308 uczniami;

2) 36, 3-klasowych Szkół Doksztalujących zawodowych z 2.858 uczniami.

Uczniowie powyższych szkół korzystają z zasiłków pieniężnych, stołówek oraz świadczeń na warunkach pracującej załogi kopalnianej.

Zdolniejsza młodzież tych szkół ma możliwość dalszego kształcenia się poprzez Liceum do Akademii Górniczej.

Dla robotników starszych roczników uruchomiono:

1) 13 kursów 6-mies. dla dozorców z 427 słuchaczami, które przeszkolą ok. 900 robotników na dozorców w nadchodzącym roku.

2) 25 kursów 3-mies. na kwalifikowanych robotników (rębaczy, cieśli, robotników ruchu maszynowego i elektrycznego) z 695 słuchaczami.

Kursa te odpowiednio rozszerzone wyszkolą około 4.500 robotników w ciągu roku.

Ponadto Wydział Szkolnictwa Zawodowego zorganizował na obszarach nowoprzyłączonych kursa przysposobienia przemysłowego obejmujące ca. 1.110 słuchaczy.

Rozgraniczenie kompetencji Dyrektorów Zakładów i Rad Zakładowych

Instrukcja Ministra Przemysłu z dnia 1. VI. 1945 r.

Wobec wielkiego zainteresowania Instrukcją Ministra Przemysłu z dn. 1. VI. 1945 w sprawie rozgraniczenia kompetencji Dyrektorów Zakładów i Rad Zakładowych podajemy ją po raz drugi. Pierwszy raz podaliśmy tę instrukcję w naszym numerze 3—4 z dn. 15. VII. 1945, który to numer został w zupełności wysprzedany. — Przyp. Red.)

W porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej i po uzgodnieniu z Komisją Centralną Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

1) Dyrektor ponosi pełną odpowiedzialność za los powierzzonego mu przedsiębiorstwa (za jego rentowność, wydajność, normalny tok pracy).

2) Rada Zakładowa jako przedstawicielstwo ogółu robotników zakładu pracy współpracuje z Dyrekcją w całokształcie

gospodarki danego przedsiębiorstwa, jest czynnikiem doradczym w sprawach technicznych i administracyjno-handlowych, przedstawia wnioski w sprawie cennika płac dla pracy akordowej, czuwa nad ulepszeniem i wzmocnieniem produkcji zakładu zgodnie z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej Państwa i współdecyduje we wszystkich sprawach, dotyczących bytu robotniczego.

3) Dla umocnienia konkretnej personalnej odpowiedzialności za losy zakładu pracy, kierownictwo techniczne i administracyjno-handlowe oraz premiowanie robotników zarezerwowane są do wyłącznej dyspozycji Dyrektorów.

4) Wspólne uzgodnienia i wspólnej decyzji Dyrekcji Zakładu i Rady Zakładowej, zaopatrzonej wspólnym podpisem Dyrektora i przedstawiciela Rady Zakładowej wymagają następujące sprawy:

a) przyjmowanie i wydalenie pracowników niemieńskich, b) wprowadzenie regulaminu pracy zakładów, c) przedłużenie czasu pracy ponad normalny 8-godzinny dzień pracy w wypadku nagłym, d) zarządzanie pracy w niedziele i święta w wypadkach nagłych, e) wyznaczenie kategorii robotników, którzy mają otrzymać od zakładu ubranie robocze oraz ustalenie ewent. 'odszkodowania za zniszczenie ubrania, f) ustalenie wysokości wynagrodzenia za pracę robotnika przy użyciu własnych narzędzi pracy, g) zatwierdzenie kosztów prowadzenia stołówek oraz dotyczących aprowizacji pracowników, h) nakładanie kar za wykroczenie ze strony pracowników, i) przydział służbowych lokali mieszkalnych dla pracowników, j) zarządzenie o bezpieczeństwie i higienie pracy, k) zarządzenie dotyczące instrukcji opieki i kulturalno-oświatowych jak żłóbki, świetlice, wywechasy robotnicze, wykłady, kursy i t. p., l) zarządzenie w sprawie doraźnych składek na cele samopomocy, potrącanych z wypłat pracowników.

5) W wypadkach wymienionych w pkt. 3 i 4 w razie braku zgodnej decyzji przysługuje Dyrektorowi i Radzie Zakładowej — po uprzednim wyczerpaniu możliwości osiągnięcia zgody poprzez odwołanie się do Zarządu Zw. Zawod. i Zarz. Zjednoczenia Branżowego — do Komisji Pojedynczo-Rozjemczej zgodnie z art. 32 Dekretu o Radach Zakładowych z dnia 6 lutego 1945 r.

Informacje różne.

Zjednoczenie Przemysłu Obrabiarkowego w Pruszkowie, Sienkiewicza 19 posiada skrót telegraficzny „Zetpeo“.

Zjednoczenie Przem. Wyrobów z Metali Kolorowych — przeniosła swoją siedzibę w Warszawie, na ul. Żelazna 51.

Zjednoczenie Przemysłu Motoryzacyjnego w Warszawie, Polna 46 posiada telefony 88-106 i 88-107.

Północne Zjednoczenie Przemysłu Metalowego w Gdańsku, Curie-Skłodowskiej 3a posiada telefony 41-424 i 41-422.

Centrala Zbytu Narzędzi Tnących w Pruszkowie, Sienkiewicza 19, posiada skrót telegraficzny „Cenat“.

Centrala Techniczna posiada swoje składy w Łodzi, ul. Piotrkowska 109, telefon 152-15.

Państwowe Przedsiębiorstwo Budowy Mostów i Konstrukcji Stalowych przeniosło swoją siedzibę z Krakowa do Zabrzeża, Al. Wolności 162, telefon 20-56, skrót telegraficzny „Mostostal-Zabrze“.

Wiadomości z Wybrzeża

Dla usprawnienia transportu morskiego jest niezbędną rzeczą utrzymywanie stałych linii regularnych pomiędzy najbardziej ożywionymi portami.

W roku 1938 posiadała Polska 15 regularnych linii żeglugowych, obsługiwanych głównie przez statki pod banderą polską, a częściowo przez charterowane tonaż obcy.

Między innymi „Żegluga Polska“ utrzymywała regularne połączenia pomiędzy naszymi portami (Gdańsk, Gdynia) a portami Szwecji, Belgii, Holandii, Lewantem, GAL (Gdynia—Ameryka) utrzymywała stałą łączność między Polską a Ameryką na liniach dalekobieżnych, oraz stałe połączenie między Polską a Palestyną, zaś „POLBRYT“ utrzymywał regularną komunikację pomiędzy naszymi portami a Londynem, Hull, Le Havre.

Obecnie po zorganizowaniu gdyńskiego biura połączonych towarzysów żeglugowych pod zarządem GALu przystąpiono do uruchomienia stałej linii komunikacyjnej pomiędzy Gdynią a Londynem na wydzierżawionym statku „RAGNE“ oraz pomiędzy Gdynią a Hull na statku „Slask“.

Projektuje się w najbliższym czasie uruchomienie Linii lewantyńskiej a także połączenia pomiędzy naszymi a portami Szwecji i Finlandii.

porośniętych 119.754 ton, obecnie zaś posiadamy 35 statków o łącznej wyporności 117.160 ton. Jakkolwiek stan ilościowy zmienił się niewiele, bo zaledwie o 8 jednostek, to jakość tych statków uległa znacznej zmianie na gorsze. Blisko 2/3 naszej floty uległo zniszczeniu przez Niemców względnie zostały zabrane jako łup wojenny. Polskie przedsiębiorstwa żeglugowe w Anglii zakupiły w czasie wojny 15 statków produkcji wojennej małej nadające się do eksploatacji w czasie pokoju.

Jeśli chodzi o tabor portowy na 96 naszych przedwojennych holowników nie zastaliśmy w porcie gdańskim i gdyńskim ani jednego.

Palącą kwestią jest sprawa rewindykacji naszego taboru. Napotyka ona na trudności, ze względu na niemożność swobodnego poruszania się w angielskiej strefie okupacyjnej oraz ze względu na to, że duża ilość odnalezionych statków wymaga remontu, bądź przyholowania przez większe jednostki. Statki te muszą dlatego zimować w portach niemieckich pod opieką zresztą Polskiej Misji Morskiej. Dotychczas odnaleziono i zabezpieczono 14 holowników pogdyńskich i 17 holowników pogdańskich mimo trudności w rozpoznawaniu ich. Odnaleziono także 50 kutrów rybackich i jeden większy statek S/s Toruń o wyporności 3.200 ton. Podkreślamy, że wszystkie mocarstwa uznały zgodnie cały tonaż gdański jako własność polską.

Statki pływające dla państw sojusznicych w czasie wojny, a pływające obecnie pod banderą polską, są podporządkowane Rządowi Jedności Narodowej, przez dwóch wydzierżawionych przez Anglików na podstawie bare-board-charter (statki bez załogi).

Oprócz wymienionych poprzednio 35 statków pływa pod banderą polską 6 wydzierżawionych statków szwedzkich.

Polskie firmy maklerskie

Przed wojną było czynnych na Wybrzeżu Polskim 20 firm maklerskich. Obecnie z chwilą otwarcia portów polskich dla żeglugi uruchomiono szereg firm. Czołowe miejsca pośród nich zajmują firmy Agencja Morska o kapitale szwedzko-polskim, która załatwia wszystkie statki z ruda, statki amerykańskie z transportami UNRRA, statki z wagonami, statki z repatriantami ze Szwecji, statki stałej linii Gdynia—Szwecja oraz wiele trampow., firma Navigator zajmująca się statkami kursującymi pomiędzy polskimi a rosyjskimi portami, oraz szereg statków tonażu szwedzkiego, firma GAL — Linie Żeglugowe Gdynia—Ameryka, załatwia przede wszystkim tonaż polski, następnie statki z repatriantami z Anglii, statki angielskie z transportami UNRRA. Jest to jedyna firma przedwojenna polska, która wznowiła działalność po wojnie. Te trzy wyżej wymienione firmy załatwiają 95% tonażu przybywającego do portu gdyńskiego.

Do pomniejszych firm należą: Kazimierz Hichel, „Polshipping“ P. B. A. O. Kuchta, oraz Pinno i Mlynski, oraz G. A. M. A. Z tych G. A. M. A. oraz Kazimierz Hichel — załatwiły najwięcej statków w sierpniu i wrześniu.

W razie zwiększania się ruchu statków w naszych portach co niezawodnie nastąpi w najbliższej przyszłości przewiduje się możliwość i konieczności uruchomienia szeregu dalszych firm maklerskich, które należą do najważniejszych przedsiębiorstw usług portowych.

Obecny stan polskiej floty handlowej

Przed rokiem 1939 polska flota handlowa posiadała 43 statków o łącznej wy-

KRONIKA

Do naszych Czytelników!

Celem nawiązania ściślejszego kontaktu z naszymi Czytelnikami prosimy o nadsyłanie nam swych uwag, życzeń i krytyk.

Na wszelkie poruszone zapytania i tematy postaramy udzielać wyczerpujących odpowiedzi oraz chętnie będziemy drukowali nadsyłane przez Czytelników aktualne i ciekawe wiadomości.

REDAKCJA.

Jak już donosiliśmy Międzynarodowe Targi w Lyonie odbędą się od dn. 27. IV. — 5. V. 1946 r. Ekspozycja tańt wystawione zostaną następnie wysłane do Paryża na Targi, które się tam odbędą pomiędzy 25. V. a 10. VI., a następnie

Motor na ropę „Perkun“

50 KM i prasę do cegieł
sprzeda Cegielnia Osiek,
poczta Oświęcim.

dalej na Targi do Bordeaux (23. VI. — 8. VII.). Organizacją i wysyłką polskich ekspozatów zajmuje się dyrekcja Targów Poznańskich w Poznaniu. Zarząd Targów Poznańskich udziela wszystkim zainteresowanym potrzebnych informacji.

W Izbie Przemysłowo-Handlowej odbyło się zebranie organizacyjne zrzeszenia przemysłu odzieżowego na woj. krakowskie. Zrzeszenie obejmuje na razie 10 zakładów przemysłowych prywatnych, które wytwarzają ubrania robocze i ochronne, bieliznę i mundury wojskowe. Celem zrzeszenia jest ochrona interesów gospodarczych, popieranie rozwoju wytwórczości, oraz wyszukiwanie rynków zbytu w kraju i zagranicą. Prezesem zrzeszenia jest mgr. Tadeusz Rachwał, a siedzibą na razie Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie.

FABRYKI PAPIERNICZE Przemysłu Miejscowego otrzymały przez Centralę zaopatrzenia przydział 93 tony papieru pakowego w rolach z fabryki Niemojewskiego w Bielsku.

„EKSPLOATACJA WIKLINY“ W WIELICZCE produkuje miotły dla Dyrekcji Kolejowej i potrzeb ludności miejscowej.

Fabryka pracuje systemem chałupniczym. Produkcją tą zainteresowała się zagranica: Anglia, Dania i Holandia. Ogólnopolski Związek Wikliniarzy, Koszykarzy i Ekporterów ma zorganizować sprawę ewentualnego eksportu.

FABRYKA „MŁÓT“ (produkcja wyrobów metalowych i narzędzi rolniczych) ukończyła w tych dniach odbudowę hali fabrycznej spalanej w marcu ub. roku. Odbudowa hali niewątpliwie wpłynie na zwiększenie się produkcji, która odbywała się dotychczas pod gołym niebem oraz zapewni robotnikom odpowiednie warunki bezpieczeństwa.

Maszyny biurowe.

Naprawa maszyn wszelkich systemów.

KUPNO — SPRZEDAŻ.
Kraków, Krowoderska 21.

Ceny Ogłoszeń: Cała stronica 4.000 zł., 1/2 stronicy 2.500 zł., 1/4 stronicy 1.400 zł.
Za 1 mm 1-łamowy 10 zł. — Ogłoszenia drobne za słowo 6 zł.

W drobnych ogłoszeniach pierwsze słowo liczy się podwójnie.